

Буша А.В.
Науковий керівник: к.е.н., доц. Чубань В.С.
Національний інститут цивільного захисту
України, м. Черкаси

УКРАЇНА В ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ: ВИКЛИКИ ВІЙНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сучасний світ характеризується інтенсивною глобалізацією, що охоплює всі сфери суспільного життя: економіку, політику, культуру та міжнародні відносини. Україна, як країна з великим потенціалом та складною геополітичною ситуацією, стикається із низкою викликів та можливостей у процесі інтеграції до глобальної системи. В умовах війни, політичних та економічних реформ, особливої актуальності набувають питання стабільного економічного розвитку, розбудови міжнародних партнерств та забезпечення конкурентоспроможності на світовій арені.

Російська агресія проти України є головним викликом для міжнародних відносин держави. Війна спричинила зміну зовнішньополітичних пріоритетів, зокрема посилення співпраці з ЄС, НАТО та іншими демократичними країнами. Підтримка міжнародних партнерів проявляється у наданні фінансової допомоги, гуманітарної підтримки та постачанні зброї (Резолюція ООН про підтримку територіальної цілісності України, 2022). Водночас Україна зіштовхується з потребою забезпечення стабільності на дипломатичному фронті для посилення санкцій проти агресора та залучення інвестицій.

Стратегічним завданням для України є інтеграція до Європейського Союзу. Отримання статусу кандидата в члени ЄС у 2022 році стало важливим етапом на цьому шляху. Однак виконання Копенгагенських критеріїв потребує значних реформ у сферах верховенства права, антикорупційної політики, енергетичної безпеки та управління економікою. У цьому контексті особливо актуальним є залучення досвіду країн-членів ЄС для успішної адаптації стандартів і практик. Важливим аспектом є розвиток економічної дипломатії, що сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню зовнішньоекономічних зв'язків. Україна активно укладає двосторонні та

багатосторонні угоди для підтримки торговельних відносин, зокрема Зону вільної торгівлі з ЄС. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями, такими як МВФ та Світовий банк, є ключовою для фінансової стабільності країни.

Повномасштабна агресія Росії завдала значних економічних збитків Україні. Згідно з даними Світового банку, ВВП України у 2022 році скоротився на понад 29%. Руйнування інфраструктури, промислових підприємств та логістичних ланцюгів призвело до зниження виробництва та експорту. Відновлення економіки потребує значних інвестицій та участі міжнародних партнерів у програмах відбудови. Питання енергетичної незалежності стало одним із головних викликів для України. Втрата контролю над частиною енергетичних ресурсів та об'єктів критичної інфраструктури вимагає переорієнтації на відновлювальні джерела енергії та диверсифікації постачання. Європейська інтеграція сприяє інтеграції української енергетичної системи до ENTSO-E, що посилює стабільність та безпеку енергетичного сектору. Інтенсифікація трудової міграції в умовах глобалізації та війни призводить до відтоку кваліфікованої робочої сили. Це ускладнює відновлення економіки та послаблює людський капітал країни. Для подолання цієї проблеми необхідно створити умови для повернення мігрантів, підвищити рівень зарплат та стимулювати розвиток інноваційних секторів економіки. Глобалізація вимагає від України підвищення прозорості державного управління та боротьби з корупцією. Згідно зі звітом Transparency International за 2023 рік, Україна продовжує демонструвати позитивну динаміку, але подальші зусилля щодо зміцнення незалежних антикорупційних органів (НАБУ, САП) є критично важливими.

Актуальні проблеми міжнародних відносин та економічного розвитку України є результатом поєднання глобалізаційних викликів та внутрішніх особливостей країни, зокрема війни, реформування та геополітичної нестабільності. Для успішного розвитку Україна повинна продовжувати інтеграцію до ЄС, посилювати економічну дипломатію, боротися з корупцією

та залучати інвестиції для відбудови економіки. Лише комплексний підхід дозволить забезпечити стабільний розвиток країни та її конкурентоспроможність у глобалізованому світі.

Васильєв Є.М.

Науковий керівник: к.п.н., доц. Мельникова О.В.

Харківський національний педагогічний

університет імені Г.С. Сковороди

ЕКОНОМІЧНА ПІДТРИМКА ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ: АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Після повномасштабної війни, яка розпочалася у 2022 році, кількість ветеранів війни в Україні значно зросла. Станом на 2024 рік в Україні налічується понад 1,3 мільйона ветеранів, включаючи військовослужбовців, добровольців, а також цивільних, які отримали поранення або інвалідність унаслідок війни. Серед них тільки 58% мали постійну роботу. Це створює серйозні виклики для держави в аспекті соціально-економічної реінтеграції цієї групи населення. Ефективна адаптація та інтеграція ветеранів війни до цивільного життя сприятиме економічному розвитку країни через підвищення зайнятості населення та розвиток підприємництва, а також забезпечить соціальну стабільність. Розуміючи вагому роль економічної підтримки ветеранів війни, держава у 2023 році виділила понад 7 млрд грн на програми підтримки ветеранів, зокрема на працевлаштування, навчання та медичну реабілітацію, однак цих коштів недостатньо для покриття базових потреб усіх ветеранів - 85% колишніх військовослужбовців висловили потребу в розширенні програм фінансової допомоги та перекваліфікації. Тому доцільним є дослідження міжнародного досвіду реабілітації та інтеграції ветеранів війни у цивільне життя, зокрема у США, а також оцінка можливостей його адаптації в українські реалії.

В Америці інтеграція військовослужбовців до життя в мирних умовах відбувається заздалегідь у рамках програми ТАР (Transition Assistance Program), яка вважається одним із найуспішніших зразків реінтеграційних програм у світі. Вона включає у себе кар'єрне консультування (аналіз ринку праці,